

HÅNDHYGIJNE OG RINGE

Håndhygiejne betragtes som den vigtigste enkeltstående faktor til forebyggelse af kontaktsmitte. Derfor angives der i DS 2451-2: 2001 at: Fingerringe, armbånd, armbåndsurs og andre smykker ikke må bæres¹.

Dette krav bunder i dokumentation af, at ure, ringe og andre håndsmykker kan virke som reservoir for mikroorganismer, som kan overleve og opformere sig under disse. Flere studier viser varierende resultat med henblik på, om håndhygiejne kan reducere denne opformering under bl.a. vielsesringe. Disse resultater skal holdes op mod talrige observationsstudier, der viser, at personalet udfører korrekt håndhygiejne i stærkt varierende grad, både hvad angår hvornår de gør det, og hvordan de gør det. Ringe udgør altså en risiko for kontaktsmitte både i forhold til at være et reservoir for mikroorganismer og i forhold til den lave efterlevelse af håndhygiejne. Vielsesringe har i forbindelse med håndhygiejne været i et særligt søgelys - måske i kraft af deres symbolske værdi for bæreren - og tillades derfor i nogle sektorer. Glatte, smalle ringe vil i sagens natur udgøre et mindre reservoir på ydersiden end bredere ringe med sten og indgraveringer. Indersiden af ringen udgør en risiko uanset ringens udsmykning. Symbolværdien af en vielsesring - om den er glat, smal eller med udsmykning - er dog lige stor for den enkelte bærer. Når 2451-2 angiver, at ring ikke må anvendes i arbejdssituationer, hvor der skal udføres korrekt håndhygiejne, er dette gjort ud fra et mikrobiologisk synspunkt - uden hensyntagen til ringens symbolværdi og gælder hermed for alle - uanset ægteskabelig status og design af ring. Efterlevelse af retningslinjerne for håndhygiejne er dermed enkel og sikker at administrere.

1) DS 2451-2: 2001 Styring af infektionshygiejne i sundhedssektoren - Del 2: Krav til håndhygiejne. ■

HÅNDHYGIJNE OG RELIGION

Håndhygiejne kan udføres som hånddesinfektion eller håndvask. Hånddesinfektion med alkohol 70-85 v/v % tilsat glycerol anbefales i situationer, hvor hænder er tørre og ikke synligt forurenet. Valg af alkohol som hånddesinfekti-

NR. 114 – JULI 2010

onsmiddel kan kollidere med religioner, der opfatter alkohol som syndefuldt (islam, buddhisme, hindu og sikhisme). Islam angiver for eksempel alkohol som enten haram (forbudt), fordi det medfører khamr (intoksikation), eller som ikke anbefalelsesværdigt. Moderne teologer tolker dog medicinsk brug af alkohol som tilladt. Saudi Arabien, som er underlagt islamisk lov, har således siden 2003 tilladt brug af alkoholbaseret hånddesinfektion^{1,2}.

Retningslinjer for hånddesinfektion i Danmark anbefales analogt hermed efterlevet af alle ansatte i sundhedsvæsenet uanset religiøs baggrund.

1) Ahmed QA et al.: Muslim health-care workers and alcohol-based handrubs. *Lancet*. 2006; 367:1025-27. 2) Allegranzi B et al: Religion and culture: Potential undercurrents influencing hand hygiene promotion in health care. *AJIC*. 2009; 37:28-34. ■

HÅNDHYGIJNE OG SPRIT – BRANDTILSYN

Beredskabsstyrelsen anbefaler Sundhedsstyrelsen at henstille til hospitaler, pleje- og omsorgsinstitutioner at sørge for, at håndspritdispensere i flugtvejsgange nedtages, og at disse alene anbringes uden for flugtveje. Ved møde i Hygiejneudvalget 11. juni blev dette begrundet med, at Beredskabsstyrelsen fastholder, at dispensere med hånddesinfektionsmidler i alkoholkoncentrationer på ≥ 70 % betragtes som emballager med brandfarlige væsker, der er omfattet af nedenstående bekendtgørelser^{1,2} og dermed forbudt mod placering i flugtveje. Det kommunale redningsberedskab vil derfor have pligt til i forbindelse med brandsyn at meddele påbud om, at sådanne dispensere ophængt i flugtveje skal nedtages³. Beredskabsstyrelsen refererer til mindst et tilfælde af brand på et hospital pga. børns antændelse af en alkoholdispenser.

1) Bek. nr. 17 af 4. januar 2010 om brandfarlige væsker, 2) Bek. nr. 212 af 27. marts 2008 om driftsmæssige forskrifter for bl.a. plejehospitaler, 3) Bek. nr. 175 af 25. februar 2008 om brandsyn mv. ■

”HVAD ER DER PÅ DINE FINGRE”

Sundhedsstyrelsen har fremstillet en film om håndhygiejne. Målgruppen er borgere – specielt unge. Ud over en gennemgang af, hvorfor og hvordan man udfører håndhygiejne, indgår der også dilemmaer, som man kan tage stilling til. Find materialet på

<http://www.sst.dk/Sundhed%20og%20forebyggelse/Hygiejne/kampagne09.aspx> ■

FAGLIGT FORUM FOR SYGEHUSHYGIEJNE

Fagligt Forum for Sygehushygiejne blev afholdt 7. maj 2010. Blandt emnerne var antibiotikaforbrug og resistens, antibiotikaaudit samt resultater fra prævalensundersøgelserne 2008-10. Referat og overheads kan ses på <http://www.ssi.dk/sw1849.asp>. Næste års Fagligt Forum finder sted 13. maj 2011 i DGI-Byen, København. ■

RÅD OG ANVISNINGER OM NYBYGNING OG RENOVERING AF SYGEHUSE

Denne publikation har været i høring fra medio april 2010. CEI har af hensyn til regionernes teknik- og bygningseksperter forlænget høringsfristen til 13. august. Se høringsudkastet på: www.ssi.dk/sw799.asp. ■

RÅD OG ANVISNINGER OM ISOLATION OG FORHOLDSREGLER VED PATIENTER MED SMITSOMME SYGDOMME

Denne publikation er nu revideret og sendt i høring primo maj 2010. Høringsfrist er 26. juli 2010. Se høringsudkastet på www.ssi.dk/sw799.asp. Kommentarskema kan rekvireres på cas.dept@ssi.dk. ■

INFEKTIONSHYGIEJNE-STANDARDE

Som anført i CAS-nyt nr. 112 har CEI og en række hygiejnefagfolk fra hele landet gennem lang tid arbejdet med at revidere de infektionshygieniske standarder, som udgives af Dansk Standard. Standarden DS 2451-3 (Krav til brug af intravaskulære katetre) er sendt i offentlig høring 1. juni med høringsfrist 1. august 2010. Har man mod forventning ikke modtaget høringsmaterialet, kan det rekvireres hos DS, att. projektleder Helle Stålung, på hs@ds.dk. ■

OPDATERING: KEMISKE DESINFEKTIONSMIDLER

DEB INSTANTFOAM

Firmaet Deb Swarfega A/S har bedt om optagelse af produktet Deb InstantFOAM i Råd og Anvisninger om desinfektion i sundhedssektoren. Produktet skal anvendes til hånddesinfektion. Aktivstoffer er ethanol 65 w/w % (ca. 72 v/v %) og propanol 10 w/w % (ca. 11 v/v %).

Produktet opfylder testkravene i de relevante EU-standarder med hensyn til mikrobiologisk effekt. CEI vurderer, at kravene beskrevet i Råd og Anvisninger om desinfektion i sundhedssek-

toren er opfyldt, og at produktet således kan anvendes til hånddesinfektion. ■

TØJVASK VED 60 °C ELLER 80 °C?

CEI har modtaget en del spørgsmål vedrørende temperaturer og tøjvask på sygehuse og i plejehospitaler. Ved tøjvask under 80 °C er det vigtigt at skelne mellem to former for vask: 1) Æstetisk vask, hvor tekstilet er visuelt rent og fri for pletter mv., 2) mikrobiologisk vask, hvor mikroorganismerne i tekstilet er reduceret i et sådant omfang, at der ikke kan ske smitteoverførsel.

Ad 1. Effekten af tøjvask ved lav temperatur (20 - 40 °C) er testet i laboratoriet og mangler ofte dokumentation omkring forureningsproblematikken af vaskemaskinens indre dele (bl.a. pga. biofilmdannelse) og den deraf følgende mikrobiologiske forurening af tøjet under skylleproceduren. Æstetisk tøjvask kan derfor især udgøre en risiko for svækkede personer, for tidligt fødte børn, familier med furunkler (*Staphylococcus aureus*) og ved tilfælde med Roskildesyge (norovirus).

Ad 2. Ved tøjvask ≥ 80 °C sker der både en effektiv varmedesinfektion af tøjet og af selve vaskemaskinen.

Termokemisk desinfektion af tøj mellem 60 og 80 °C består af en blanding af varme- og kemisk desinfektion. De fleste mikroorganismer bliver dræbt af et almindeligt vaskemiddel og varme i kombination, men det gælder ikke de varmetolerante mikroorganismer. Det er derfor vigtigt, at et vaskemiddel med en kemisk desinficerende effekt er testet over for mindst en varmetolerant mikroorganisme. Til tøjvask med desinfektionsmidler er især anvendt vaskemidler tilsat klor, hydrogenperoxid og pereddikesyre. Der er ingen dansk standard eller brugbare danske retningslinjer for test og vurdering af disse vaskemidler i øjeblikket. Ved termokemisk tøjvask under 80 °C er der som ved æstetisk tøjvask risiko for forurening af vaskemaskinen og dermed af skyllevandet.

Konklusion: Til vask af kropsnære og forurenede tekstiler anbefales mikrobiologisk tøjvask mellem 80 og 90 °C. Tåler tekstilerne ikke vask ved disse temperaturer, kan der i sygehusvæsenet anvendes et vaskemiddel tilsat klor, hydrogenperoxid eller pereddikesyre. I så fald anbefales selvdesinfektion af vaskemaskinerne med en tom kogevask ugentligt. Hvor det drejer sig om beboere med MRSA på plejehjem, anbefales for tøj, der ikke kan vaskes ved ≥ 80 °C, separat vask af dette tøj med efterfølgende tom kogevask.

Referencer: Anbefalinger til tøjvask i daginstitutioner: Sundhedsstyrelsen 11.1.2010, 2) DS 2451-8: 2001. Styring af infektionshygiejne i sundhedssektoren: Krav til vask og håndtering af tekstiler til flergangsbrug. ■